

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	15
1. ΚΕΦΑΛΙ	
1. ΤΡΙΧΩΤΟ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΙΟΥ	
I. ΑΠΟΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΤΡΙΧΩΝ (ΑΛΩΠΕΚΙΑ)	17
Είδη αλωπεκίας	17
II. ΥΠΕΡΤΡΙΧΩΣΗ	22
Γενικά	22
Α. Υπερπλασία και όγκοι του φλοιού των επινεφριδίων	24
Β. Παθήσεις των ωοθηκών	26
Γ. Ιδιοπαθής υπερτρίχωση	26
Δ. Υπερτρίχωση μετά το κλιμακτήριο	26
Ε. Υπερτρίχωση σε άλλες καταστάσεις	26
ΟΦΡΥΕΣ (φρύδια): αραίωση και απόπτωση των φρυδιών	28
2. ΚΡΑΝΙΟ	
Α. Αύξηση του μεγέθους του κρανίου	28
Β. Ελάττωση του μεγέθους του κρανίου (μικροκεφαλία)	29
Γ. Άλλες ανωμαλίες του κρανίου	30
Δ. Εντοπισμένες διογκώσεις, φλεγμονές κτλ. στο κρανίο	33
2α. ΜΕΤΩΠΟ	
Ανωμαλίες και βλάβες στο μέτωπο	34
2β. ΚΑΤΩ ΓΝΑΘΟΣ (ΚΑΙ ΑΝΩ ΓΝΑΘΟΣ)	
Διογκώσεις και φλεγμονές στις γνάθους	36
2. ΟΦΘΑΛΜΟΙ	
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	39
I. ΒΛΕΦΑΡΑ	39
Βλάβες στα βλέφαρα	39
II. ΕΠΙΠΕΦΥΚΟΤΕΣ	46
Βλάβες των επιπεφυκώτων	46
III. ΒΟΛΒΟΙ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	50
Α. Εξόφθαλμος	50
1. Αμφοτερόπλευρος εξόφθαλμος	50
2. Μονόπλευρος εξόφθαλμος	51
3. Υπερθυρεοειδικός εξόφθαλμος	52
3α. Άλλα οφθαλμικά σημεία στον υπερθυρεοειδισμό	52
4. Κακοήθης εξόφθαλμος	54
Β. Ενόφθαλμος	55
IV. ΣΚΛΗΡΟΣ ΧΙΤΩΝΑΣ	56
Επισκοπικά σημεία από τον σκληρό χιτώνα	56
V. ΚΕΡΑΤΟΕΙΔΗΣ	57
Γενικά	57
Παθήσεις του κερατοειδή	57

VI. ΙΡΙΔΑ	59
Κυριότερες παθήσεις της ίριδας	59
VII. ΚΟΡΕΣ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	60
Μύση και μυδρίαση	60
Ανισοκορία	61
Αντανακλαστικά της κόρης	61
VIII. ΦΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΥ	62
Καταρράκτης	62
IX. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ	62
Γενικά	62
Εξέταση των κινήσεων των οφθαλμών	62
Στραβισμός	63
Νυσταγμός	64

3. ΜΥΤΗ (ΡΙΣ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	65
I. ΧΡΩΜΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑ ΤΗΣ ΜΥΤΗΣ	65
Α. Χρώμα της μύτης	65
Β. Εξανθήματα στη μύτη	66
Γ. Φλεγμονές του δέρματος της μύτης	70
Δ. Ρινικά στόμια	70
II. ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΜΥΤΗΣ	71
III. ΕΚΚΡΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΤΗ	75
IV. ΑΠΟΦΡΑΞΗ ΤΗΣ ΜΥΤΗΣ	77
V. ΔΥΣΟΣΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΤΗ	77

4. ΑΥΤΙΑ (ΩΤΑ)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	79
I. ΧΡΩΜΑ ΤΩΝ ΑΥΤΙΩΝ	79
II. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΆΛΛΑ ΜΟΡΦΩΜΑΤΑ ΣΤΑ ΠΤΕΡΥΓΙΑ ΤΩΝ ΑΥΤΙΩΝ	80
III. ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ ΤΩΝ ΑΥΤΙΩΝ	85
IV. ΣΧΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΑΥΤΙΩΝ	87
V. ΩΤΟΡΡΟΙΑ	89
VI. ΠΟΝΟΙ ΣΤΑ ΑΥΤΙΑ (Ωταλγία)	90
VII. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΩΤΙΑΙΑΣ ΧΩΡΑΣ	90
VIIα. ΠΑΡΩΤΙΔΕΣ	90
VIII. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΟΠΙΣΘΟΩΤΙΑΙΑΣ ΧΩΡΑΣ	93

5. ΧΕΙΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗ ΣΧΙΣΜΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	95
I. ΧΡΩΜΑ ΤΩΝ ΧΕΙΛΙΩΝ	95
II. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΑ ΧΕΙΛΗ	95
III. ΡΥΤΙΔΕΣ ΚΑΙ ΟΥΛΕΣ ΣΤΟ ΔΕΡΜΑ ΤΩΝ ΧΕΙΛΙΩΝ	101
IV. ΆΛΛΑ ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΧΕΙΛΗ	101
V. ΟΓΚΟΙ ΤΩΝ ΧΕΙΛΙΩΝ	102
VI. ΧΕΙΛΙΤΙΔΑ	102
VII. ΜΑΚΡΟΧΕΙΛΙΑ	106
VIII. ΔΥΣΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΧΕΙΛΙΩΝ	107

6. ΚΟΙΛΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (I) (Ούλα – Δόντια)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	109
I. ΟΥΛΑ	109
A. Χρώμα των ούλων	109
B. Αιμορραγίες στα ούλα	110
Γ. Άλλες βλάβες στα ούλα	111
Δ. Ουλίτιδα	112
E. Υπερπλασία των ούλων	113
II. ΔΟΝΤΙΑ	114
Εισαγωγή	114
A. Δυσπλασίες των δοντιών	114
B. Χρώμα των δοντιών	116

7. ΚΟΙΛΟ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ (II)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	117
I. ΧΡΩΜΑ ΤΟΥ ΚΟΙΛΟΥ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	117
II. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΛΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	118
III. ΣΤΟΜΑΤΙΤΙΔΕΣ	125
IV. ΟΓΚΟΙ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	127
V. ΛΕΥΚΟΠΛΑΚΙΑ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	127
VI. ΛΥΚΟΣΤΟΜΑ Ή ΥΠΕΡΩΙΟΣΧΙΣΤΙΑ	128

8. ΑΜΥΓΔΑΛΕΣ – ΦΑΡΥΓΓΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	129
I. ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ ΤΩΝ ΑΜΥΓΔΑΛΩΝ	129
II. ΔΙΟΓΚΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΜΥΓΔΑΛΩΝ	132
III. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΙΣ ΑΜΥΓΔΑΛΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΦΑΡΥΓΓΑ (εξανθήματα)	133

9. ΓΛΩΣΣΑ (και έδαφος του στόματος)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	135
I. ΧΡΩΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	135
II. ΕΠΙΧΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	136
III. ΕΝΑΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΡΩΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΩ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ	137
IV. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΕΠΑΝΩ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (εξανθήματα)	138
V. ΓΛΩΣΣΙΤΙΔΕΣ	142
VI. ΑΛΛΕΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	147
VII. ΟΓΚΟΙ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	150
VIII. ΠΟΝΟΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ (γλωσσοδυνία)	151
IX. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	151
X. ΚΑΤΩ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ, ΕΔΑΦΟΣ ΤΟΥ ΣΤΟΜΑΤΟΣ	152

10. ΣΙΑΛΟΡΡΟΙΑ – ΞΕΡΟΣΤΟΜΙΑ – ΚΑΚΟΣΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ

I. ΣΙΑΛΟΡΡΟΙΑ	155
II. ΞΕΡΟΣΤΟΜΙΑ	155
III. ΚΑΚΟΣΜΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ	156

11. ΛΑΙΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	159
1. ΑΥΧΕΝΑΣ (αυχενική χώρα)	159
I. Διογκώσεις των αυχενικών λεμφαδένων	159
II. Φλεγμονώδεις διογκώσεις στην αυχενική χώρα	160
2. ΠΛΑΓΙΕΣ ΤΡΑΧΗΛΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ	161
I. Διογκώσεις στις πλάγιες τραχηλικές χώρες	161
A. Διογκώσεις των λεμφαδένων	161
B. Σπανιότερες αιτίες διογκώσεων στις πλάγιες τραχηλικές χώρες	163
II. Φλεγμονές στις πλάγιες τραχηλικές χώρες	164
III. Άλλα παθολογικά ευρήματα στις πλάγιες τραχηλικές χώρες	165
3. ΠΡΟΣΘΙΑ ΤΡΑΧΗΛΙΚΗ ΧΩΡΑ	166
I. Διογκώσεις λεμφαδένων	166
II. Θυρεοειδής αδένας - Βρογχοκήλη	167
III. Σπανιότερες αιτίες διογκώσεων στην πρόσθια τραχηλική χώρα	168
3α. ΥΠΟΓΝΑΘΙΑ ΧΩΡΑ	169
A. Φλεγμονές	169
B. Διόγκωση λεμφαδένων	169
Γ. Διογκώσεις των υπογναθίων σιαλογόνων αδένων	170
4. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΕΡΜΑΤΙΚΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΟ ΛΑΙΜΟ	170
5. ΟΙΔΗΜΑ ΤΟΥ ΛΑΙΜΟΥ	174
6. ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΛΑΙΜΟΥ	176
7. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΛΑΙΜΟΥ	179
I. Περιορισμός της κινητικότητας του λαιμού	179
II. Δυσκαμψία του αυχένα	179
III. Οπισθότονος	180

12. ΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	183
ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΠΡΟΣΩΠΕΙΑ	183

13. ΘΩΡΑΚΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	199
I. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΑ	199
1. Συγγενείς και κληρονομικές ανωμαλίες και δυσμορφίες του θώρακα	199
2. Επίκτητες ανωμαλίες και δυσμορφίες του θώρακα	200
A. Αμφοτερόπλευρες ανωμαλίες και δυσμορφίες του θώρακα	200
B. Μονόπλευρες ανωμαλίες και δυσμορφίες του θώρακα	204
Γ. Εντοπισμένες (περιγραμμένες) ανωμαλίες και δυσμορφίες στο θώρακα	205
II. ΔΕΡΜΑ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΑ	207
1. Χρώμα του δέρματος του θώρακα	207
2. Εξανθήματα στο θώρακα	207
3. Οίδημα στο θώρακα	207
3α. Σύνδρομο της άνω κοίλης φλέβας	209
4. Νόσος του Mondor	210
5. Θωρακικό επίφλεβο	211
6. Υποδόριο εμφύσημα	212
III. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΣΤΩΝ	213
A. Τεχνική της επισκόπησης των μαστών στη γυναίκα	213
B. Ευρήματα από την επισκόπηση των μαστών στη γυναίκα	214

Γ. Επισκόπηση των θηλών των μαστών στη γυναίκα	218
Δ. Επισκόπηση των μαστών στον άνδρα	221
ΙV. ΥΠΕΡΚΛΕΙΔΙΟΙ ΛΕΜΦΑΔΕΝΕΣ	222
V. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΘΩΡΑΚΑ	223
Γενικά	223
Α. Ελάττωση της κινητικότητας ολόκληρου του θώρακα	223
Β. Ελάττωση της κινητικότητας τους ενός μόνο ημιθωρακίου	225

14. ΑΝΑΠΝΟΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	227
1. ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΝΟΗΣ	227
2. ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΣΕΩΝ	228
Α. Συχνότητα των αναπνευστικών κινήσεων	228
I. Ταχύπνοια ή συχνόπνοια	229
II. Βραδύπνοια	229
Β. Μέγεθος («βάθος») των αναπνευστικών κινήσεων	230
3. ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΑΝΑΠΝΟΗΣ	231

15. ΔΥΣΠΝΟΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	233
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΥΣΠΝΟΙΑΣ	233
I. Διάκριση της δύσπνοιας ανάλογα με τη βαρύτητά της	233
II. Διάκριση της δύσπνοιας ανάλογα με την αιτιολογία της	233
Α. Δύσπνοια από παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος	234
Β. Δύσπνοια από παθήσεις της καρδιάς	235
Γ. Δύσπνοια από εξωθωρακικά αίτια	237
III. Διάκριση της δύσπνοιας ανάλογα με τη φάση της αναπνοής με την οποία συνδέεται ..	237
ΑΙΦΝΙΔΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΔΥΣΠΝΟΙΑΣ	238

16. ΒΗΧΑΣ – ΛΥΓΓΑΣ

1. ΒΗΧΑΣ

Εισαγωγή	241
Διαγνωστική σημασία του βήχα	241

2. ΛΥΓΓΑΣ («ΛΥΓΞ», «ΛΟΞΥΓΓΑΣ»)

Εισαγωγή	243
Αίτια του λύγγα	243

17. ΚΟΙΛΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	245
Διάρθρωση της κοιλιάς σε τμήματα	245
I. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	246
1. Παθολογική εισοχή της κοιλιάς	246
2. Διόγκωση της κοιλιάς	247
Α. Γενικευμένη ή διάχυτη διόγκωση της κοιλιάς	247
Αα) Γενικευμένη διόγκωση της κοιλιάς από αέρα	247
Αβ) Γενικευμένη διόγκωση της κοιλιάς από συλλογή υγρού	250
Αγ) Γενικευμένη διόγκωση της κοιλιάς από στερεά ή ημιστερεά μορφώματα μέσα σ' αυτήν (ενδοκοιλιακά μορφώματα)	252

B. Εντοπισμένη (περιγραμμένη) διόγκωση στην κοιλιά	253
Ba) Εντοπισμένη διόγκωση στην κοιλιά από αέρα	253
Bβ) Εντοπισμένη διόγκωση στην κοιλιά από υγρό	253
Bγ) Εντοπισμένη διόγκωση στην κοιλιά από στερεά ή ημιστερεά μορφώματα	254
Γ. Διογκώσεις από παθήσεις του κοιλιακού τοιχώματος	254
Διάκριση των ενδοκοιλιακών διογκώσεων ανάλογα με την τοπογραφική τους εντόπιση	255
I. Δεξιό υποχόνδριο	255
II. Επιγάστριο	257
III. Αριστερό υποχόνδριο	258
IV. Δεξιά πλαγία κοιλιακή χώρα	259
V. Αριστερή πλαγία κοιλιακή χώρα	260
VI. Ομφαλική χώρα	260
VII. Δεξιά λαγόνια χώρα	261
VIII. Αριστερή λαγόνια χώρα	261
IX. Υπογάστριο	262
II. ΔΕΡΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΛΙΑΣ	262
III. ΚΟΙΛΙΑΚΟ ΕΠΙΦΛΕΒΟ	267
IV. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΟΜΦΑΛΟΥ	270
V. ΚΗΛΕΣ	270
VI. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΟΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΙΧΩΜΑΤΩΝ	273

18. ΑΝΩ ΑΚΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	275
I. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ	275
II. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ	277
A. Ενεργητική και παθητική κινητικότητα	277
B. Τρόμος των χεριών	277
Γ. Σπασμός των χεριών στην τετανία	278
III. ΔΕΡΜΑ ΤΩΝ ΑΝΩ ΑΚΡΩΝ	279
A. Χρώμα του δέρματος	279
B. Οιδήματα των άνω άκρων	279
Γ. Διογκώσεις των φλεβών των άνω άκρων	281
IV. ΔΙΟΓΚΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΑΝΩ ΑΚΡΑ	281
V. ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ ΣΤΑ ΑΝΩ ΑΚΡΑ	283
VI. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΑΝΩ ΑΚΡΑ	284
VII. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΡΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ ΧΕΡΙΩΝ	284
A. Καρποί	284
B. Άκρα χέρια	287
Γενικά	287
1. Διαμόρφωση (σχήμα) των χεριών	287
2. Χρώμα (του δέρματος) των χεριών	288
3. Δέρμα των άκρων χεριών	291
VIIa. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΧΤΥΛΩΝ ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ	293

19. ΜΑΣΧΑΛΕΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	305
I. ΔΙΟΓΚΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΜΑΣΧΑΛΕΣ	305
Διογκώσεις των λεμφαδένων	305
Αποστήματα – Όγκοι – Ανεύρυσμα της μασχαλιαίας αρτηρίας	306
II. ΑΛΛΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΙΣ ΜΑΣΧΑΛΕΣ	306

20. ΝΥΧΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	309
I. ΣΥΧΝΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΤΩΝ ΝΥΧΙΩΝ	309
II. ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΩΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΝΥΧΙΩΝ	314
III. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΤΩΝ ΝΥΧΙΩΝ	315
IV. ΟΝΥΧΟΦΑΓΙΑ	316
V. ΔΥΣΤΡΟΦΙΕΣ ΤΩΝ ΝΥΧΙΩΝ	316
VI. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ	316

21. ΚΑΤΩ ΑΚΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	317
I. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	317
II. ΔΥΣΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	318
IIa. ΔΥΣΜΟΡΦΙΕΣ ΤΩΝ ΑΚΡΩΝ ΠΟΔΙΩΝ	320
III. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ	322
IV. ΔΕΡΜΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	323
V. ΟΙΔΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	323
A. Αμφοτερόπλευρο οίδημα των κάτω άκρων	323
B. Μονόπλευρο οίδημα των κάτω άκρων	326
VI. ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΤΩΝ ΑΓΓΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΑΚΡΩΝ	334
VII. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΑΚΡΑ	339
VIII. ΦΛΕΓΜΟΝΕΣ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΑΚΡΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΡΘΡΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ	343
IX. ΕΞΕΛΚΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΑΚΡΑ	345
X. ΔΙΟΓΚΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΚΑΤΩ ΑΚΡΑ	348

ΓΟΝΑΤΑ

Γενικά	351
A. Φλεγμονές της άρθρωσης του γόνατος	351
B. Εκφυλιστική αρθροπάθεια (οστεοαρθροπάθεια)	352
Γ. Συλλογή υγρού στην άρθρωση του γόνατος	353
Δ. Όγκοι του γόνατος	353

ΙΓΝΥΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Γενικά	354
A. Διογκώσεις στις ιγνυακές χώρες	354
B. Άλλες βλάβες στις ιγνυακές χώρες	355

ΣΦΥΡΑ

Οίδημα στα σφυρά και άλλες βλάβες	356
---	-----

ΑΚΡΑ ΠΟΔΙΑ

Γενικά	358
Δέρμα των άκρων ποδιών	358
Δυσμορφίες των άκρων ποδιών	359
Φλεγμονές των άκρων ποδιών και των αρθρώσεών τους	360
Εξανθήματα στα πόδια	361
Εξελκώσεις των άκρων ποδιών	362
Γάγγραινα των ποδιών	362
Νύχια των ποδιών	363

22. ΒΟΥΒΩΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ – ΡΙΖΕΣ ΤΩΝ ΜΗΡΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	365
I. ΔΙΟΓΚΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΒΟΥΒΩΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΤΩΝ ΜΗΡΩΝ	365
1. Διόγκωση λεμφαδένων	365
2. Αποστήματα	367
3. Κήλες	367
4-7. Άλλες αιτίες διογκώσεων	368
II. ΒΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ ΣΤΙΣ ΒΟΥΒΩΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΡΙΖΕΣ ΤΩΝ ΜΗΡΩΝ	369

23. ΔΕΡΜΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	371
I. ΧΡΩΜΑ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	371
Α. Ωχρότητα του δέρματος	371
Β. Λευκό δέρμα (παθολογικό)	372
Γ. Ερυθρότητα του δέρματος	374
Δ. Κυανή χροιά του δέρματος	374
Ε. Κίτρινη χρώση του δέρματος	374
ΣΤ. Μελανοδερμία	376
Ζ. Τεφρή (γκριζα) χροιά του δέρματος	376
II. ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ	376
Α. Πρωτογενείς στοιχειώδεις βλάβες του δέρματος	377
Β. Δευτερογενείς στοιχειώδεις βλάβες του δέρματος	384
IIα. ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΕΞΑΝΘΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ ΒΛΑΒΕΣ ΤΟΥ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	388
Α. Εξανθηματικές νόσοι της παιδικής ηλικίας	388
Β. Άλλα εξανθήματα από ιούς	390
Γ. Εξανθήματα στις ρικεττιώσεις	391
Δ. Εξανθήματα σε λοιμώξεις από μικρόβια	392
Ε. Αιμορραγικά εξανθήματα	393
ΣΤ. Άλλα εξανθήματα και άλλες βλάβες του δέρματος	395
Καταγραφή των κυριότερων βλαβών του δέρματος που αναφέρονται στα προηγούμενα κεφάλαια	402

24. ΚΥΑΝΩΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	405
ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΚΥΑΝΩΣΗΣ	408
I. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΥΑΝΩΣΗ	408
Α. Κυάνωση από ανεπαρκή οξυγόνωση του αίματος στους πνεύμονες	408
Β. Κυάνωση από ανάμειξη φλεβικού με αρτηριακό αίμα	408
Γ. Κυάνωση από ύπαρξη παθολογικών αιμοσφαιρινών	409
II. ΠΕΡΙΦΕΡΙΚΗ ΚΥΑΝΩΣΗ	410
ΠΗΓΕΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	413
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	417